

ÖZEL AMAÇLI YABANCI DİL ÖĞRETİM PROGRAMINDA DERS SÜRECİ NASIL DEĞERLENDİRİLMELİDİR?

HOW SHOULD THE COURSE PROCESS IN FOREIGN LANGUAGE FOR SPECIFIC PURPOSES PROGRAM BE EVALUATED?

Gonca ALTMİŞDÖRT*, Ali İŞİK**

ÖZET: Bütün öğretim programlarında olduğu gibi yabancı dil öğretiminde de hedeflerin belirlenmesi, izlencenin oluşturulması, malzeme tasarımı ve temini, ölçme-değerlendirme gibi programı oluşturan unsurlar büyük önem taşımaktadır. Bütün bunların yanı sıra, öğrenci ve öğretmenin rollerinin belirlendiği, etkinlik, görev ve tekniklerin oluşturulduğu, bütünleşik becerilerin yer aldığı “ders süreci” boyutu, yabancı dil öğretiminde özellikle ele alınması gereken bir unsurdur. Araştırmada bu konuyla ilgili olarak ayrıntılı bir tutumölçer geliştirilmiş olup bir yüksek öğretim kurumunda görevli 21 İngilizce öğretim elemanının görüşlerinden yararlanılmıştır. Bu çalışmada bir Özel Amaçlı Yabancı Dil Öğretim Programı'nın ders süreci ele alınarak yabancı dil öğretimi ders sürecinde yer alması gereken özellikler ayrıntılı bir şekilde ortaya çıkarılmıştır.

Anahtar sözcükler: Özel Amaçlı Yabancı Dil Öğretimi, Ders süreci, İzlençe

ABSTRACT: As in all academic programs, in foreign language teaching, program constructing elements like objective determination, syllabus design, material development, measurement and evaluation have great importance. As well as these items, there is another factor that must be considered specifically. It is course process. In the course process, students' and the teacher's roles are determined; activities, tasks and techniques are created; integrated skills are presented. In this study, a detailed scale is developed on this issue and it has been given to 21 English teaching staff in a higher education institution. In this research, by dealing with a course process of an English for a Specific Purposes program, the special features of a foreign language course process are revealed.

Keywords: English for Specific Purposes, Course Process, Syllabus

1. GİRİŞ

Öğretim programlarında izlencede yer alan esasların öğretim hayatına aktarılması ve uygulanması öğrenme sürecini oluşturmaktadır. Bu nedenle öğrenimin gerçekleşmesi için öğrenme sürecinin ayrıntılı bir şekilde planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi gerekmektedir. Öğrenme sürecinde, amaç ve gereksinimlerin elde edilmesi, hedeflerin gerçekleşmesi için etkin bir öğretim ortamı sağlanmalıdır.

Yabancı Dil Öğretimi, iletişimsel becerilerin yer aldığı karmaşık bir olgudur. Öğrencilerin, içerik ve etkinliklerle, dil ile ilgili görevleri yerine getirmeleri sağlanarak dilsel bilgileri arttırılmakta, temel becerilere ve alt becerilere yer verilerek dilin iletişimsel yönünün geliştirilmesi sağlanmaktadır (Abbott, Greenwood, 1985: 144; Nunan, 1989). Dil öğretiminde, becerilere, alt becerilere ve çalışma becerilerine yer verilerek dilin iletişimsel yönünün geliştirilmesi sağlanmaktadır. 1960'lardan sonra ortaya çıkan ve günümüzde birçok alana yayılan Özel Amaçlı Yabancı Dil Öğretimi ise yabancı dil kullanımında gerekli olacak içerik bağlamında, dil öğretiminin sağlanmasını amaçlayan, öğrenme sebebine ve izlenceye dayalı bir programdır (Hutchinson ve Waters, 1990: 19). Özel Amaçlı Yabancı Dil Öğretimi'nde konu ve dil öğretimi, artalan bilgileri temel alınarak gerçekleşmektedir. Yani, öğrenciler belirli bir konu içinde dili öğrenmekte ve konularla ilgili ön bilgilerle bağlantı kurarak yeni bilgileri elde etmektedir (Wilson, 1994: 46; Mohan, 1986: 26). Özel Amaçlı Yabancı Dil Öğretimi'nde bir yandan belirli bir alana yönelik bilgi edinimi sağlanırken diğer yandan düşünce ve dil becerileri de geliştirilmektedir. Dil öğretimi bir bütün olduğundan dil etkinlikleri okuma, yazma, dinleme, konuşma olarak dört dil becerisini içermektedir. Özel Amaçlı Yabancı Dil Öğretim Programları, Genel Yabancı

* Yrd.Doç. Dr. Gonca ALTMİŞDÖRT, KHO Yabancı Diller Bölümü, altmisdort_g@yahoo.com.tr

** Yrd.Doç.Dr.Ali İŞİK; KHO Savunma Bilimleri Enstitüsü Müdürü; isikal@hotmail.com

Dil öğretimine göre daha farklı bir planlama gerektirmektedir. Öğrenci gereksinimleri ve ihtiyaçlar temel alınarak hedeflere yönelik dil öğretim programlarının yapıldığı Özel Amaçlı Yabancı Dil öğretiminde ders süreci önemli bir yer tutmaktadır. Özel Amaçlı Yabancı Dil Öğretimi'nde dil becerilerinin ders sürecinde birbirine göre oranı, iletişimsel yaklaşımlar, konu içerikleri, dilin işlevselliği, sınıf içi etkinlikler, bilişsel ve dil yeterlik düzeylerinin geliştirilmesi ders sürecinde dikkat edilmesi gereken noktalar olarak önem taşımaktadır (Blanton, 1992; Donough, 1984; Lee, 2000; Master, 1998)

Özel Amaçlı Yabancı Dil Öğretimi'nde öğrenci bilişsel olarak yeterli olmasına rağmen yabancı dil bilgisinde yeterli düzeyde olmayabilir. Bu durum Özel Amaçlı Yabancı Dil Öğretimi ders sürecinde bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır (Mackay, Mountford, 1979; Richards, 2001). Öğrenenlerin konu alan bilgisi çok yüksek seviyede olmasına rağmen dilsel bilgisi bunu karşılamayabilmekte, bu durum ders içi etkinliklerde problemler yaratmaktadır. Özel Amaçlı Yabancı Dil Öğretimi'nde öğrenme etkinlikleri, alan bilgisi, dil beceri ve bilgisine yönelik çeşitlilik gösterdiğinden dolayı ders sürecinin ayrıntılı olarak planlanması ve uygulanması ve değerlendirilmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada, Özel Amaçlı Yabancı Dil Öğretim Programları'nda hedefleri karşılama ve başarıya ulaşmada ders sürecinin etkinliğinin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Çalışmada ayrıntılı bir "Ders Süreci Değerlendirme" tutum ölçeri geliştirilerek uygulaması yapılmış ve Özel Amaçlı Yabancı Dil Öğretim Programı'nın ders süreci etkinliğine yönelik öneriler geliştirilmiştir.

2. YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, çalışma grubu, verilerin toplanması, veri toplama araçları, verilerin çözümlenmesi ve yorumlanmasına ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

2.1. Araştırma Modeli

Bu çalışmada Özel Amaçlı Yabancı Dil Öğretimi ders süreci boyutu araştırılmış olup ders süreci etkinliğinin yabancı dil öğretimine etkisi araştırılmıştır. Çalışmada Tarama Modeli kullanılarak bir yüksek öğretim kurumundaki "Özel Amaçlı İngilizce Programı" hakkında bilgi edinilmesi hedeflenmiştir.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmada, Özel Amaçlı İngilizce eğitimi veren bir yüksek öğretim kurumunda görevli 21 öğretim elemanından yararlanılarak, ders süreci ile ilgili görüşleri ele alınmıştır.

2.3. Verilerin Toplanması

Araştırmada, Özel Amaçlı Yabancı Dil Öğretim sürecinin değerlendirilmesi amacıyla ders sürecinin tüm yönlerini kapsayan "Ders Süreci Değerlendirme Tutumölçeri" başlığı altında bir tutumölçer geliştirilmiştir. Konu ile ilgili yapılan alan yazın taramasından elde edilen bilgilerle, tutum ölçerde yer alan maddeler geliştirilerek ön uygulama yapılmıştır. Ders sürecini değerlendirmeye yönelik hazırlanan "Ders Süreci Tutum Ölçeği"nin, ilk bölümünde "Ön Hazırlık", ikinci bölümünde "Ders İşleme Süreci", üçüncü bölümünde "Ders Sonrası Etkinlikler" başlıkları altında İngilizce öğretim elemanlarına sorular sorularak tutumlarının değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

3. BULGULAR

Ön hazırlık, ders işleme süreci ve ders sonrası etkinlikler başlıklarını içeren ders süreci değerlendirme tutumölçerinde yer alan maddeler ve öğretim elemanlarının görüşleri aşağıdaki tablolarda sunulmaktadır.

3.1 Ön Hazırlık

Öğretim elemanlarının "Ders Ön Hazırlık Çalışmaları" ile ilgili görüşleri Tablo (1)'de özetlenmektedir.

Tablo 1: Ders Ön Hazırlık Çalışmaları

	Maddeler	Yanıtlar	Sayı
1	Ön Hazırlık Çalışmaları	Bireysel araştırma İnternet’den araştırma Dersten önce konu ile ilgili ön bilgi edinme Ünite ile genel kültür arasında bağlantı kurma	12 2 4 1
2	Ders planı hazırlığı	Tüm öğretim elemanları ders planı hazırlığı yapmaktadır.	21
3	Dersle ilgili öğrencilere dağıtılmak üzere test ve çalışma kâğıtlarının verilmesi	Toplu ya da bireysel olarak hazırlanan test ve çalışma kâğıtları dağıtılmaktadır.	21
4	Öğrencilere ders öncesi ön hazırlık görevlerinin verilmesi	Okuma ve sözcük çalışması	21

Tablo (1)’de dersin ön hazırlık çalışmalarında, öğretim elemanlarının en çok “*bireysel araştırma*” yaptıkları görülmektedir. Tutum ölçeği ve sormacaya katılan tüm öğretim elemanları “*ders planı hazırlığı yapmakta*”, “*dersle ilgili öğrencilere dağıtılmak üzere testler ve çalışma kâğıtları dağıtmakta*” ve “*öğrencilere ders öncesi ön hazırlık görevleri vermekte*”dir.

3.2 Ders İşleme Süreci

Ders işleme süreci ile ilgili öğretim elemanlarının “*izlençe*”, “*ünite planlaması*”, “*yöntem*”, “*öğretmen-öğrenci etkileşimi*”, “*beceri ve etkinlikler*”, “*derslikler-donanım*” ve “*ders malzemeleri*”, “*ders sürecinde ölçme ve değerlendirme*” hakkındaki görüşleri aşağıdaki tablolarda sunulmaktadır.

3.2.1 İzlençe

Öğretim elemanlarının “*izlençe*” ile ilgili görüşleri Tablo (2)’de özetlenmektedir.

Tablo 2: İzlençe

	Maddeler	Yanıtlar	Sayı
1	İzlençe türü	Seçmeci Yöntem	21
2	İzlençeyi oluşturan içerikler	Güncel konuların tüm yönleri Okuma-anlama Okuma-konuşma-sözcük bilgisi Dilin iletişimsel yönü Dört temel dil becerisi Sesletim-dil bilgisi	2 5 6 2 3 2
3	İzlençede konulara verilen ağırlık	Dört temel dil becerisi Konuşma-dinleme Okuma- konuşma Okuma-anlama Okuma-dinleme Okuma-yazma-konuşma Sesletim Konuşma	4 4 3 2 1 1 1 1
4	İzlençede öğretmenin rolü	Etkin Rehber Yardımcı Yönlendiren	7 5 4 5
5	İzlençede öğrencinin rolü	Öğrenci-merkezli Öğrenci etkin değil	16 5
6	Ölçme-değerlendirmenin izlençeye uygunluğu	Evet	21
7	Malzemelerin izlençeye uygunluğu	Evet Hayır	18 3

Tablo (2)’de özetlenen izlençe ile ilgili öğretim elemanlarının görüşlerine göre, yabancı dil öğretiminde kullanılan yöntemin “*Seçmeci Yöntem*” olduğu görülmektedir. İzlençeyi oluşturan içeriklerde çoğunlukla *okuma-konuşma-sözcük bilgisinin* yer aldığı; *dört temel dil becerisi ve konuşma-dinlemeye yer verildiği* tabloda belirtilmektedir. Öğretim elemanları ders sürecinde *öğretmenin rolünün etkin olduğunu, öğrenci merkezli ders işlendiğini* belirtmişlerdir. *Ölçme-değerlendirmenin izlençeye*

uygun olduğu konusunda tüm öğretim elemanları görüş birliğine varmıştır. Ders işlenişinde kullanılan malzemelerin izlenmeye uygunluğu konusunda 21 öğretim elemanından 18'i olumlu görüş sunmuşlardır.

3.2.2 Ünite Planlaması:

Öğretim elemanlarının “ünite planlaması” ile ilgili görüşleri Tablo (3)’te sunulmaktadır.

Tablo 3: Ünite Planlaması

	Maddeler	Yanıtlar	Sayı
1	Dersin planlanması	Öğretim elemanları tarafından hazırlanmaktadır.	21
2	Derste üzerinde durulması gereken noktaların belirlenmesi	İzlenmede yer alan hedefler doğrultusunda belirlenmektedir.	21
3	Öğretmen olarak dersin başlangıcında bir önceki ünitenin kısa bir tekrarının yapılması	İzlenmede yer alan hedefler doğrultusunda belirlenmektedir.	21
4	Ünitede işlenen konu içeriklerinin ders hedeflerine uygunluğu	Evet Hayır	19 2
5	Dersin konusu işlenirken öğrencilere konu ile ilgili hedeflerin açıklanması	Evet Bazen Hayır	16 2 3

Tablo (3)’te sunulan öğretim elemanlarının görüşlerine göre, tüm öğretim elemanları *derslerin öğretim elemanları tarafından hazırlandığını; derste üzerinde durulması gereken noktaların izlenmede yer alan hedefler doğrultusunda belirlendiğini; öğretmen olarak dersin başlangıcında bir önceki ünitenin kısa bir tekrarının izlenmede yer alan hedefler doğrultusunda yapıldığını* belirtmişlerdir. 19 öğretim elemanı ünitede işlenen konu içeriklerinin ders hedeflerine uygun olduğunu; 16 öğretim elemanı ise *dersin konusu işlenirken öğrencilere konu ile ilgili hedeflerin açıklandığını* belirtmişlerdir.

3.2.3 Yöntem

Öğretim elemanlarının “yöntem” ile ilgili görüşleri Tablo (4)’te verilmektedir.

Tablo 4: Yöntem

	Maddeler	Yanıtlar	Sayı
1	Dersin başlangıcında ısınma (warm-up) yöntemi	Günlük olaylara değinme Genel olaylara değinme Önceki konularla ilgili konuşma İlgi çekici örnek verme Çeşitli etkinlikler sunma Görsel malzeme kullanımı	7 4 5 1 3 1
2	Konuya başlamadan önce beyin fırtınasına yer verilmesi	Evet Bazen Hayır	12 5 4
3	Öğrencilerin bilişsel gelişimlerinin sağlanması için izlenen yol	Ayrıntılı planlama İlk önce bilgi seviyesinde verilip kavrama ve uygulama düzeylerine geçme Sorgulayıcı ve eleştirel düşünce Okuma ve sunu görevleri Konu ile ilgili yaşamsal örnek verme Belirli bir yol yok Ders çalışma yöntemleri Neden, niçin soruları	1 1 2 2 3 2 1 1
4	Derste uygulanan etkinlikler	Soru-cevap Konuşma-yazma DVD, Laboratuvar etkinlikleri Sunu yapma Okuma parçalarında sözcük çalışması Bilgisayarda çok amaçlı çalışma yapma Metin okuma, tartışma Metin üzerine görevler, projeler Tartışma, yarışma, rol oynama Paragraf yazma	1 3 1 1 2 1 4 1 2 1

Tablo 4'ün devamı

5	Ders işlenirken yararlanılan teknikler	Tüm teknikler	5
		Soru-cevap tekniği	6
		İkili, grup çalışması	2
		Okuma-anlama çalışmaları	1
		Öğrenci merkezli etkinlik	1
		Sunu	1
6	Ders işleme sürecinde anadil kullanımı	Önemli	12
		Gerekli değil	2
		Öğrenci seviyesine göre değişir	3
		Yabancı dili anlamada yeterli olmadığı zaman	1
		İçerik ağırlıklı ders işlendiğinde	1
		Bazı konuların açıklanmasında	2
7	Öğretmenin derste kullandığı yöntem	Seçmeci yöntem	10
		İletişimsel yöntem	5
		İletişimsel / Seçmeci yöntem	2
		İçeriğe dayalı Yöntem	4
8	Dersin etkinliğini geliştirmeye yönelik öneriler	Öneri Yok	10
		Bilgisayar her ortamda kullanılmalı	1
		Öğrencilerin derse katılımları en üst düzeyde olmalı	1
		Öğretmenlere hizmet içi eğitim olanakları sağlanmalı	1
		Renkli ders malzemeleri ve araçlarına yer verilmeli	2
		Görev temelli eğitime ağırlık verilmeli	1
		Çalışma kâğıtlarına daha fazla ağırlık verilmeli	1
		İlgi çekici konular seçilmeli	2

Tablo (4)'te ders sürecinde yer alan yöntemle ilgili olarak öğretim elemanları, dersin başlangıcında *ısınma yöntemi olarak günlük olaylara ve önceki olaylara* değindiklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin bilişsel gelişimlerinin sağlanması için Tablo (4)'te belirtilen çeşitli yollar izlenmekte; farklı etkinliklere ve tekniklere yer verilmektedir.

3.2.4 Öğretmen-öğrenci Etkileşimi:

Öğretim elemanlarının "*öğretmen-öğrenci etkileşimi*" ile ilgili görüşleri Tablo (5)'te gösterilmektedir.

Tablo 5: Öğretmen-Öğrenci Etkileşimi

	Maddeler	Yanıtlar	Sayı
1	Başarılı öğrencilerin teşvik edilmesi	Sözle	8
		Ödül vererek	5
		Sorumluluk vererek	3
		Not vererek	2
		Soru yanıtlamaya yönlendirerek	3
2	Başarısız öğrencilerin güdülenmesi	Öğrenciler, konuşarak, sonuçlar hakkında bilgilendirilerek, telkin edilerek, not verilerek, birebir görüşme ile güdülenmektedir.	21
3	Ders sürecinde soru sorulması	Evet	19
		Bazen	2
4	Öğrencilerin derse katılımları	Evet	7
		Parçaların açıklanması sürecinde	1
		Okuma-Anlama / Yorum / Beyin fırtınası	2
		Grup çalışması ile	1
		Kendilerini ifade etme	1
		Sunu	1
		Sınırlı katılım	7

Tablo 5'in devamı

5	Öğrencilerin birbirlerine soru sormaları	Evet Bazen Hayır	17 2 2
6	Sunu	Evet	21
7	Not tutma	Evet Bazen Hayır	7 11 3
8	Dersin sonunda değerlendirmeye yer verilmesi	Ders ile ilgili sorular sorarak Yazılı bilgi isteyerek Ders içindeki etkinlikler Son-test	9 2 4 4
9	Dersin sonunda öğrencilerin ders ile ilgili yorumları	Ders ve konuyu nasıl buldukları soruluyor. Sorulmuyor.	17 4

Tablo (5)'te görüldüğü gibi öğrenci-öğretmen etkileşiminde 21 öğretim elemanından 8'i *sözle 5'i ödül vererek* başarılı öğrencileri teşvik etmektedir. Öğrencilerle *konuşarak, sonuçlar hakkında bilgi verilerek, telkin ederek, not vererek, birebir görüşmede bulunarak* güdülenmeleri sağlanmaktadır.

3.2.5 Beceriler ve Etkinlikler:

Öğretim elemanlarının beceriler ve etkinlikler ile ilgili görüşleri Tablo (6)'da sunulmaktadır.

Tablo 6: Beceriler ve Etkinlikler

	Maddeler	Yanıtlar	Sayı
1	Derste dil becerilerine yer verilmesi	Okuma-konuşma becerileri Okuma-dinleme becerileri Konuşma becerisi Konuşma-dinleme becerileri	11 5 2 3
2	Ders sürecinde okuma parçalarının işlenişi	Açıklama yoluyla Sessiz okuma ve soru sorma ile Tartışma yoluyla Anlamaya yönelik sorularla Çalışma kâğıtları yardımıyla Metin ile ilgili görevler vererek Dört beceri odaklı	5 2 2 6 2 2 2
3	Ders sürecinde yer verilen yazma etkinlikleri	Paragraf yazma çalışması Ön-test, son-test Konu ile ilgili yazma ödevleri Konunun özeti	15 2 2 2
4	Ders sürecinde yer verilen konuşma etkinlikleri	Laboratuvar saatlerinde DVD, CD, Teyp, TV gibi etkinlikler yapılmaktadır.	21
5	Derste konuşma etkinliği olarak nelere yer verildiği	Sunu Ders içi konuşma Tartışma, metin özetleri Soru / yanıt İkili grup çalışması, bireysel ödevler	8 4 5 2 1
6	Çeviri	Evet Hayır Bazen	3 4 9
7	Sözcük öğretim yöntemi	Metinsel yolla Örnek cümlelerde kullanımı ile Eş anlamlarla Ağaç taslağı ile Açıklama, örnek cümle ile	4 9 4 1 3
9	Sesletim	Evet Hayır Bazen	17 1 3

Tablo 6'nın devamı

10	Dil bilgisi öğretimi	Hayır Bazen (aşağıdaki durumlarda) - Çok gerekli durumlarda -Parçanın alıştırılmalarında geçiyorsa - Başlangıç seviyesinde -Konuda sıkça kullanılan ifadelerde -Metinlerle ilgili anlama sorunu görülürdüğünde	16 5
11	Derlerde Mesleki İngilizcenin ve terminolojinin yeri	Yeterli düzeyde Mesleki İngilizce ve terminolojiye yer veriliyor. Genellikle Hayır	7 12 2
12	Konu ile bağlantılı çeşitli örnekler	Evet	21
13	Karşılıklı konuşmaya, tartışmalara, canlandırmaya yer verilmesi	Evet	21
14	Öğrencilerin çalışma becerilerini geliştirmelerine yönelik uygulamaları	Evet Kısmen Hayır	12 6 3
15	Öğretmenin derste bireysel farklılıkları göz önüne alıp almadığı	Evet Bazen Hayır	8 6 7
16	Derlerde bireysel çalışma, grup çalışması, ikili çalışmalara yer verilmesi	Bireysel ve ikili çalışmalar Grup çalışması Bireysel çalışma İkili çalışma Tümü	4 6 4 3 4
17	Derste sınıf içi düzeninde değişiklik	Hayır Gerekli durumlarda	11 10

Tablo (6)'da da görüldüğü gibi, 11 öğretim elemanı derste *okuma-konuşma* becerilerine, yazma etkinliği olarak ders sürecinde *paragraf yazımına* yer verildiğini belirtmektedirler. 17 öğretim elemanı *sesletime* önem verirken, 16 öğretim elemanı *dil bilgisine* yer vermediklerini belirtmiştir. Tüm öğretim elemanları ders sürecinde konu ile bağlantılı çeşitli *örneklere, karşılıklı konuşmaya, tartışmalara, canlandırmalara* yer vermektedir.

3.2.5 Derslikler- Donanım ve Ders Malzemeleri

Öğretim elemanlarının "*derslikler-donanım ve ders malzemeleri*" ile ilgili görüşleri Tablo (7)'de verilmektedir.

Tablo 7: Derslikler - Donanım ve Ders Malzemeleri

	Maddeler	Yanıtlar	Sayı
1	Malzemelerin dersin içeriğine ve öğrenci düzeyine uygunluğu	Uygun Uygun değil	18 3
2	Kullanılan metinlerin, malzemelerin, kısa süreli ve uzun süreli hedeflere uygunluğu	Uygun Uygun değil	19 2
3	Derste yardımcı malzeme ve araçlardan yararlanılması	Evet	21
4	Özgün malzemelere yer verilmesi	Evet Kısmen Hayır	7 11 3
5	Yazı tahtası, tepe göz, teyp, TV gibi araçların ders esnasında kullanılması	Evet	21
6	İnternet ve bilgisayardan yararlanılması	Evet	21
7	Okuma odası, dil dersliklerinin kullanılması	Evet	21

Tablo (7)'de görüldüğü gibi, 21 öğretim elemanından 18'i *malzemelerin dersin içeriğine ve öğrenci düzeyine uygun olduğunu* düşünürken 3 öğretim elemanı uygun olmadığını belirtmektedir. 19 öğretim elemanı kullanılan *metinlerin, malzemelerin, kısa süreli ve uzun süreli hedeflere uygun olduğunu* düşünmektedir. 7 öğretim elemanı *derslerde özgün malzemelere yer verirken* 11 öğretim elemanı kısmen yer verdiğini belirtmektedir.

3.2.6 Ders Sürecinde Ölçme ve Değerlendirme

Öğretim elemanlarının “*ders sürecinde ölçme ve değerlendirme*” ile ilgili görüşleri Tablo (8)'de özetlenmektedir.

Tablo 8: Ders Sürecinde Ölçme - Değerlendirme

	Maddeler	Yanıtlar	Sayı
1	Konu öncesi ve sonrası ilk ve son test	Evet	21
2	Ders sürecinde kullanılan soru tipleri	Açık uçlu sorular, yorum soruları, “değil mi” sorularıdır.	21
3	Öğrencilerin hatalarının düzeltilmesi	Çok ciddi hatalarda Dersin sonunda Konuşma bitince Öğrenciye göre değişmekte Sesletim hatalarında Genellikle yazılı ödevlerde İçeriğe yönelik hatalarda Bazen Hayır	7 1 6 1 1 1 2 1 1
4	Dil bilgisi hatalarının düzeltilmesi	Anında Bazen Hayır	3 8 10
5	Öğrencilere anlayamadıkları noktalarda yardımcı olunması	Ayrıntılı açıklama yaparak Tekrar ederek Farklı örnekler ve sorularla Bireysel destek veya ek görevlerle Soruları anında cevaplayarak Anadilde açıklama yaparak Ek sorular sorularak	5 3 4 3 3 1 2
6	Dersin sonlandırılması	Özet yaparak Tekrar ederek Soru sorarak	10 5 6

Tablo (8)'de görüldüğü gibi, tüm öğretim elemanları, konu öncesi ve sonrası *ilk ve son test uygulamasını yerine getirdiğini* belirtirken ders sürecinde kullanılan soru tiplerinin *açık uçlu, yorum, “değil mi”* sorular olduğunu ifade etmişlerdir. 7 öğretim elemanı *çok ciddi hatalarda düzeltme yapıldığını*, 6 öğretim elemanı ise *öğrencilerin konuşmaları bitince hataları düzelttiklerini* söylemişlerdir.

3.3 Ders Sonrası Etkinlikler:

Ders süreci ve işleyişin son basamakları olan “*ödev-görevler ve ölçme-değerlendirme*” aşamaları ile ilgili olarak öğretim elemanlarının görüşleri aşağıdaki tablolarda gösterilmektedir.

3.3.1 Ödev ve Görevler:

Öğretim elemanlarının “ödev ve görevler” ile ilgili görüşleri Tablo (9)’da özetlenmektedir.

Tablo 9: Ödev ve Görevler

	Maddeler	Yanıtlar	Sayı
1	Ders sonrası araştırma ve incelemeye yönelik öğrencilere görev verilmesi	Evet	21
2	Öğrencilere, işlenen ya da işlenecek konu ile ilgili ödev verilmesi	Evet Bazen Hayır	11 6 4
3	Ders sonrası öğrencilerin konu ve yabancı dil ile ilgili etkinlikleri	Araştırma, inceleme, çeviri, sunu, proje gibi görevler vermektedir	21

Tablo (9)’da görüldüğü gibi, tüm öğretim elemanları *ders sonrası araştırma ve incelemeye yönelik öğrencilere görev verdiklerini* ve ders sonrası öğrencilerin konu ve yabancı dil ile ilgili etkinlikleri ile ilgili olarak *araştırma, inceleme, çeviri, sunu, proje* gibi görevler verdiklerini belirtmişlerdir. 11 öğretim elemanı işlenen ya da işlenecek olan *konu ile ilgili ödev verirken* 6’sı bazen verdiğini, 4’ü ise vermediğini açıklamışlardır.

3.3.2 Ölçme-Değerlendirme:

Öğretim elemanlarının “ölçme-değerlendirme” ile ilgili görüşleri Tablo (10)’da özetlenmektedir.

Tablo 10: Ölçme-Değerlendirme

	Maddeler	Yanıtlar	Sayı
1	Öğrencilerin ders sonrası başarılarının ölçülmesi	Son test	21
2	Öğrencilere verilen sınav çeşitleri	Ön-test, son-test, ara sınav, yarıyıl sonu sınavı	21
3	Öğrencilerin dil becerilerinin ölçülmesi	Evet	21

Tablo (10)’da görüldüğü gibi, tüm öğretim elemanları öğrencilerin ders sonrası başarılarının *son test* yapılarak ölçüldüğünü; öğrencilere *ön test, son-test, ara sınav ve yarıyıl sonu* sınavlarının verildiğini; *öğrencilerin dil becerilerini ayrı olarak ölçmeye çalıştıklarını* belirtmişlerdir.

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Araştırmada toplanan verilerin çözümlenmesi sonucunda elde edilen bulgular ışığında, aşağıdaki sonuçlar ortaya konmuş ve bu sonuçlara dayalı olarak öneriler geliştirilmiştir. Öğretim elemanlarına ders sürecini değerlendirmeye yönelik verilen tutum ölçerinden elde edilen bulgulara göre, dil becerilerine yönelik ayrıntılı bir gereksinim çözümlenmesinin yapılmadığı ortaya çıkmaktadır. Becerilere yönelik elde edilen bulgular, programda dil becerileriyle ilgili olarak mesleki amaç ve gereksinimlere yönelik bir düzenlemenin yapılmasının hedeflenen başarıyı daha fazla arttıracığı sonucunu ortaya çıkarmıştır. Çalışmada elde edilen bulgulardan Özel Amaçlı Yabancı Dil Programı’nda hedeflere ulaşmak ve başarıyı sağlamak için bazı hususlara dikkat edilmesi gerekliliği saptanmıştır. Özel Amaçlı Yabancı Dil Programı’nda, ortak bir amaca ulaşmaları beklenen öğrencilerin sistemli bir şekilde aynı yolu izlemeleri için aşağıda belirtilen noktalara gerek duyulduğu saptanmıştır

4.1. Yabancı Dil Öğretimine Yönelik Öneriler

1.Yabancı Dil Öğretimi’nde ders süreci, gereksinim çözümlenmesinden elde edilen verilere göre ele alınarak öğretimin amaç ve hedeflerini karşılayacak şekilde düzenlenmelidir.

2.Yabancı Dil Öğretimi’nde ders süreci, ders öncesi etkinlikler, ders işleme süreci, ders sonrası etkinlikler boyutunda geniş çaplı olarak ele alınmalıdır.

3.Yabancı Dil Öğretimi'nde ders içi ve ders dışı öğretim sürecinde öğrencilerin bireysel farklılıkları dikkate alınarak her bir öğrencinin tarz ve stratejilerine uygun bütünleşik becerileri kapsayan çeşitli tekniklere ve etkinliklere yer verilmesi gerekmektedir.

4.2 Özel Amaçlı Yabancı Dil Öğretimine Yönelik Öneriler

- 1.Özel Amaçlı Yabancı Dil Öğretimi'nde öğrenci gereksinimlerinden yola çıkılarak amaç ve hedeflerle paralel, konu ve dil öğretiminin yer aldığı, bütünleşik becerilere yer verilen bir ders süreci oluşturulmalıdır.
- 2.Özel Amaçlı Yabancı Dil Öğretimi'nde etkinliklerle ilgili ilk çıkış noktası, öğrencilerin meslek hayatlarındaki dil gereksinimlerinin karşılanmasının sağlanmasıdır. Bu nedenle ders sürecinde yer alacak etkinlikler, birebir gereksinimlerle ve gerçek yaşamla örtüşmelidir.
- 3.Etkinlikler sadece dil yeterliliğinin sağlanmasına yönelik değil mesleki alan bilgisine de yönelik olmalıdır.
- 4.Öğrenci etkinliklerinin artırılması ve bireysel çalışmanın desteklenmesi sağlanmalıdır.
5. Özel Amaçlı Yabancı Dil Öğretimi'nde başarı, öğrencilerin hem bilişsel hem de duyuşsal olarak gelişimlerine bağlıdır. Öğrenci merkezli bir eğitimi destekleyen Özel Amaçlı Yabancı Dil Eğitimi'nde bilgi ve beceriler birbiri ile etkileşim içine girerek bütüncül bir eğitim oluşturulmalıdır.

KAYNAKLAR

- Abbott, G.; J. Greenwood, (1985). *The teaching of English as an international language*. Collins: Glasgow and London.
- Blanton, L., (1992). A Holistic Approach to College ESL: Integrating Language and Content., *ELT Journal*, Vol: 46 N:3, p: 285-292.
- Donough, J. M., (1984). *ESP in perspective: a practical guide*. London: Collins ELT: London and Glasgow
- Freeman, D.L., (2000). *Techniques and principles in language teaching*. Oxford University Press.
- Genesee, F., J.A. Upshur, (1998). *Classroom-based evaluation in second language education*. Cambridge University.
- Hutchinson, T., A. Waters (1990). *English for specific purposes: a learning-centered approach*. Cambridge University Press
- Johnson, K., (2001). *An introduction to foreign language learning and teaching*. Pearson Education, Harlow.
- Lee, J. F., (2000). *Tasks and communicating in language classrooms*. Indiana University: The Mc Graw-Hill Companies
- Mackay, R., A. Mountford, (Eds), (1979). *English for specific purposes*, Longman Malcolm, MacDonald; Badger, Master, P., (1998). Content-based instruction vs ESP, *TESOL Matters*. Vol:7, N:6, p: 9.
- Mohan, B.A., (1986). *Language and content*. Reading MA: Addison & Wesley.
- Nunan, D., (1989). *Designing tasks for the communicative classroom*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Richards, R. J., (2001). *Curriculum development in language teaching*. Cambridge Language Education, Cambridge University Press
- Richard; White, Goodith. (2000) The real thing? Authenticity and academic listening, *English for Specific Purposes*, Vol: 19 (2000) p: 253-267 Pergamon
- Wilson, D., (1994). Relevance and understanding. In G. Brown, K. Malmkjaer, A. Pollitt, & J. Williams (Eds.), *Language and understanding* (p: 35-58). Oxford: Oxford University Press.

Extended Abstract

Foreign language teaching is a process that involves many aspects of learning activities. These activities take place in a curriculum which focuses on skills. Although the curriculum is so broad that focuses on designing, implementing and evaluating of the programs, syllabus design is much more specific. Syllabus lists what will be taught. So, in a syllabus, language activities, language functions, general and specific notions, language forms and language skills are determined. Course process is a part of a syllabus in which students' and teachers' roles are determined; activities, tasks and techniques are created; integrated skills are presented.

Foreign language teaching involves many different dimensions. Therefore, in a course process, communicative skills, content, language structures and language skills are emphasized. As all the language skills are linked to each other, it is based on a holistic approach. The students learn the language in a natural way. There are many different types of language teaching programmes. One of them is Language for Specific Purposes Programmes. This programme is first appeared in 1960s as English for Specific Purposes. English for Specific Purposes is designed to meet specified needs of the learner. It emphasizes the question of "how do people learn?". It is centered on particular disciplines, occupations and activities. The course process should be much more active in this programme,

because the main aim of a teaching program is to reach learners' needs. Therefore, firstly need analysis, goals and objectives should be determined.

The purpose of this study is to present the central issues and options of a course process in order to provide an active and effective classroom atmosphere. This study illuminates a language teaching course process in which important steps should be placed. In this study, a course process of a language for specific purposes program was examined. Therefore, a scale was developed and it was given to the English teachers. This scale involves course plan, syllabus, method, teacher-student interaction, skills and activities, classroom environment, materials, assignments, measurement and evaluation. This scale illuminates the steps which should be taken in a course. By the help of this scale, many parameters of an English for Specific Purposes course process have been examined. The findings show us there are some items should be added or improved in the programme. According to data obtained, a comprehensive need analysis should be implemented to meet the goals and objectives of the programme.

In Language for Specific Purposes programme language and content are taught at the same time. As language learning is an integrated process, four skills should be taught as a whole. Some skills can be of more importance. The percentage of the skills should be adjusted according to the findings of the need analysis. Not only four skills but also language functions should take place in the programme. Students' cognitive and communicative competency should be improved simultaneously in Language for Specific Purposes programme. Similar to the other foreign language teaching programmes, in this programme individual, pair and group works must take place in the classroom to get multi-dimensional teaching. By this way, there would be a classroom atmosphere which enables students to do realistic tasks. Thus, an artificial teaching environment will be transformed into natural one. So, it would help to reach realistic goals and objectives of the programme in a short-term period.

At the end of this study, some suggestions for foreign language and Language for Specific Purposes Programmes are presented. In foreign language teaching, course process should be organized according to the findings of needs analysis. Course process is to be planned in three dimensions which are pre-course, course and after-course activities. Besides, a course process should contain content, language and integrated skills which are determined by needs analysis. The main aim in specific purposes programmes is to obtain learners' language needs. Therefore, in the course process, the activities should be parallel to the needs of the learners. To reach this target, a special course process evaluation should be planned. This study serves as a means to present a different way of understanding on a course process in foreign language teaching.